

Michael Donhauser

Mint fű

[WIE GRAS]

[részlet]

LEGENDÁK

Ott vonultak el a felhők, ott az utak szépen rásimultak a tágas dombok tövére, míg a rétek lélegeztek, és kitartott még a nyár, amelyben pókfonál repült, szakadt, az esti fényben aztán imbolyogva elveszett.

Fákhoz úgy közel, a fák kemény dióihoz vagy suttogó levélhez úgy közel mozdult, mi ág még ellenállt a szédületnek, míg hol ingott, hol hajlott, akár a fű, az élet, melynek mulandó szépsége megérintett minket.

Sérülékenyen, ahogy mutatkozott nekünk, mi egykor teljesülten még virágzott, megtöltötte hervadása halk varázslatával szobánkat, ha oldotta, szórta gyenge fényét, mely végül még visszacsillogott a bútorokról, mennyezetről, s rajtuk aztán ott maradt.

Hosszú volt az éj, lehullott, sorra jöttek órák, mintha minket érintett vagy kérdezett volna, mi úgy maradt, közel, mégis távolodva, mint messzi óhaj, félelem, hogy engedett, szél vitte el, mi ingott, levélként fújta el, a lámpa fényében szétterült.

Kétkedés ébredt-e bennünk, vagy csak ágak verték ablakunkat, és azért tétováz-tunk, s azt akartuk, minden úgy legyen, mi volt, az emlékeinkben, hogy összefűzzön minket még az is, mi tőlünk rég távol került, vagy mosoly volt, s azzal jött a lassú romlás.

Senki nem járt az úton, és hervadás színezte át a lombokat, míg ritka szellő ült meg s néha járt platánok között, és levél emelkedett vagy hullt a földre, lassan, mint mikor a csenddel neveztek meg egymást, és bennünk minden megtörténhetett.

Egykor ott leanderek álltak hordókban, szép egyenletes sorban, és még viselték utolsó virágjaikat, míg a fény az ágak között megpihent, vagy lassan még megérintette a borostyánt, mely lágyan emelkedett s megingott még a tiszta harangkon-dulásra, mely halottat kísért el a sírig.

Néha boldogan és néha kiengesztelődve állt s mosolygott, élet volt, mi óvott min-ket, átkarolt, és hangja volt, hát hallgatóztunk, majd süllyedni, széledni láttuk össze-fonódva, mi részekre bomlott, újra egy lett, illanékony, és kiket mind elsodornak, hozzánk lett hasonló.

Rózsabokrok álltak ott kétfelől az út mellett, emelgették virágjukat oly könnyedén s magányosan, hogy visszatért megannyi kérdés ringatózva, lengedezve, ha eljött az este, és hervadt levelekként vonultak vagy tértek be még a csendbe egy idegen, otthonos szobában.

És mi voltunk azok, elmerült belénk, mi rezdült egy erősebb szélhuzatra sűrű lomb között, majd elcsitult és céltalan kavargott még egy reggelen, s almákat láttunk akkor ott a fűben, ahol levelek szívták magukba mind a hűvös harmat illatát.

Jártuk este, hol kéken derengett már a sötétség, a partot, mondtuk el, ha némi fény terített az ágakra halvány, könnyű leplet, és sötét eget tükrözve egyre még vonult a kertek mentén a folyó, hogy ott a bokrok és málló falak között kihunyjon majd belőle minden csillogás.

Ritka rendje volt a felhőknek az égen, úgy vonultak, úgy megálltak, s egyesült vagy épp kivált, mi hol kanyargott, hol már felszakadt és engedett, majd visszatért, és mi aztán a változásban azt kerestük, s látva láttuk, hogy a csendes áradatban elmerülve mégis van, mi nem változik.

Hömpölyögve kavargott seregnyi falevél, vonult az aszfalton száraz áradatként, míg úgy tűnhetett, hogy tétovázik, miközben a fák között a szél még egyre zörgött vagy eloldozódott az ágaktól, melyek csupaszra fogyva úgy árvultak el az enyhe szélben.

Szétterül, majd összeáll a lomb csomókba, vagy már kéken és a felhők vörösével este világos még ott az ég, miközben állunk és várunk, ahogy álltunk a sejtelemmel, hogy milyen kevés időre marad csak, mi ritkásan borult az útra, és most rozsdaszín csomókban terült szét a fűben, mely harmattól csillogott.

Földre hullt diók a kertben, mely titkos varázslat messze fekvő kertje volt, és úgy borult rá ott az alkonyat, hogy az egyre bővülő sötétben egy-egy levél az ágak között lassan süllyedni kezdett, míg bent a szobában életünk megannyi hűlt nyomával vírvasztott a csend, boldogság s bűn között talált nyugalmat.

Átzuhan zörögve ágakon, gyümölcsökkel állt lombja nélkül, mi mulékonyan még megmaradt, színes ruhájába bújt, s védték gyenge árnyak, melyek könnyedén, mint a lelkekbe, úgy hajoltak rá az útra és szelíden a borostyánra egy pusztá ház falán.

Este volt, keretbe foglalta lágyan minden gesztusunk, akár a csend egy beszélgetésből, ahol minden szó közös, és a pulóver is, ha jó meleg kell, míg az éjszaka megérint minket hűvösen, vagy könnyű volt a búcsú, biztató szavak megint, és tétovázva aztán ottmaradtunk.

Némileg ziláltan, hervadásnak indult lombja tört színével állt a nap még megmaradt fényében a diófa, melynek illatában a cserzőanyag volt a szelíd keserűség, miközben ott az út mellett még dáliaik emelték telt virágjukat a mélyülő kékség felé.

Voltak ott akácok is, a tó felől ha fúj, mi lombot rezgetett és ágakon csillogtatott, de halkán, mintha már örökre szólna, s hasonlított napra nap, hol csendesen egymást követték, mígnem ott hevert már sárga, halványló csomókban, s csillogott eső után, mi mondható volt így megkésve és ingadozva, nélkülözve.

Teljesedve, fénye halvány, úgy állt, úgy emelkedett, és volt közel a hold, és tág az udvara, és ének volt a hang az ágak közt, közel, s az ágak úgy meredtek, gyenge holdfénycsillogással, mely ezüstösen hol megmaradni látszott, hol fények között a forgalom zajában elveszett.

Mintha enyhe szellő sújtotta volna őket, oly csupaszon álltak ott a kőrisek, kötegben lecsüngő és lágyan ingó terméseikkel, míg némi könnyű illat még emléket őrzött abból, ami kert volt, és most télre eltakarva húzódtak végig az ágyászegélyek, és korhadó gyomok nőttek túl a virágokat.

Nedvesen hever a lehullott levél a járdán, s a hervadáshoz hozzáhangolódik hűvösen a reggel, és a fű az első dértől csillog már a mozdulatlan árnyak sötét foltjain, miközben más növények ott a réten még szelíden lengedeznek, de könnyű virágjuk épp lehullni készül.

Ült a könnyező a csendben és kérdezett, és ölében hideg keze, amíg napra nap jött, s hagytuk vagy kerestük, még legyen neve, ha egyszer már miénk volt, minket elhagyott, ahogy füleltünk, számoltunk minden harangütést, s utána már a halk időt.

Szórt kavics, út, örökétig, úgy tűnt, lebegő pelyhek szálltak alá a szelíd hóförgetegben, és sodorta őket a szél a mezőn tova s vissza, olyan volt, mint az öröm, egy integetés vagy belenyugvás, mintha leszállni készülne az este, s az alkonyi fényben megsejtjük a búcsút.

Hűvös éjszaka, a messzi pályaudvar hangja sok-sok ütközés kocsik között, miközben itt bent virágok szirmai törnek és hanyatlanak a földre hangtalan, akár az ajkak néma mosollyal még, hogy aztán a csendben alámerüljenek.

Halál került mögénk, amíg a pázsit úgy simult el, mint amit lehengereltek, bár egy-egy fűszál még visszahajlott, reszketett a hűvös szélben, amely ritka fényt fúj át az ágakon, hogy így a táj kinyílt, meg is szépült előttünk, s előbb illatozva dombokon, utóbb derengve már a messzeségbe tágult.

Olvadás vagy eső volt, mi ritka, hús cseppekben hullt alá, amíg mi hallottuk, mi meg se mozdult, és olyan volt, mintha tán lehetne könnyű az élet, miközben már szelíden engedett, megült a hangban némi csüggedés, ha sejtettük, óvakodva mondtuk is szinte búcsúzásul, hogy nemsokára viszontlátjuk egymást.

Téli fény szűrődött be az ablakon, derengés vagy vigasztaló vagy tiszta fény, árnyékkal elvegyülve nőtt és járta táncát sustorogva, megérintett minket is, aztán elült, és egy fuvalat libbentette meg lazán az alját egy könnyű ruhának.

Haldokolva volt jelen s messze már, szemében néma könnyek, úgy látta, látta, hogy nézünk, míg a kéz még nem keresett más kezet, és volt az asztal és virág az asztalon, és gyenge hang, mely kérte, kérte még, mondjunk imát vagy aztán csendben lélegezve megtört, elakadt.

SZIJJ FERENC FORDÍTÁSA

Richard Siken

Seherézádé

[SCHEHERAZADE]

Mesélj arról az álomról, amelyben kihúzzuk a testeket a tóból,
és meleg ruhát adunk rájuk ismét.
Késő volt, és senki nem tudott aludni, a lovak pedig futottak,
ameddig el nem felejtették, hogy lovak.
Ez nem olyasmi, mint egy fa, ahol a gyökereknek valahol véget kell érniük,
ez inkább olyan, mint egy szám a rendőr rádióján,
feltekertük a szőnyeget, hogy táncolhassunk, és a napok
ragyogó pirosak voltak, és ahányszor csókolunk, megjelent egy másik alma,
hogy gerezdekre vágjuk.
Kövesd a fényt az ablaküvegen át. Azt jelzi, dél van, azt jelzi,
vigasztalhatatlanok vagyunk.
Meséld el, hogy ez mind, és a szerelem is, tönkre fog tenni minket.
Ezek, a testeink, a fény birtokai.
Mondd, hogy soha nem fogunk hozzászokni.

Tengerparti improvizáció

[SEASIDE IMPROVISATION]

Lecsatolom a kezeimet és neked adom, de neked nem
kell, így visszaveszem őket,
és visszateszem őket fordítva, a rossz csuklókra. Az udvar sötét,
a paradicsomok a fehérre meszelt fal mellett vannak,
az asztalon heverő könyv Spanyolországról szól,
az ablakok be vannak
ragadva.
Ma este hó paláستtal fedett városokra
gondolsz, és rád meredek úgy, mintha egy ablakon át
számlálnám a madarakat.
Boldogságot akartál, nem hibáztathatlak ezért,